

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Perczel Mór Szakközépiskola és Kollégium parkja

Utoljára módosítva: 2013-08-15 17:26:39

Megye: Tolna

Községhatár: Bonyhád

A terület kiterjedése: 1 hektár

Védetté nyilvánítás év: 1975

GPS koordináták: E 609889 N 105715

Felmérést végző személy(ek) neve: Tóth István Zsolt

E-mail címe(k): tizs@citromail.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

Bonyhád belterületén a Perczel Mór utca 44-es számú ház udvara. Távolsági busszal érkezve Bonyhádra, egy rövid sétával a Széchenyi téren keresztül a katolikus templom előtt elhaladva érünk a Perczel Mór utcába és ezen a jobb oldalon a 44-es számú ház udvara, Bonyhád egyetlen helyi védett területe. Ha gépkocsival érkezünk, akkor a 6-os számú főutat keresztező, Bonyhád-Bátaszéki úton befordulunk a város központja felé, Zrínyi utcába, ami egy nagy jelzőlámpás kereszteződés, és ezen a Széchenyi-tér érintésével a katolikus templom előtt elhaladva, befordulunk a Perczel utcába. Ezen a Perczel utca 44-es ház előtt befordulva, jobbra a Madách Imre utcában közvetlenül a keresett helyi védett park kerítése mellett parkolhatunk.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.): Az eredeti parkot a XVIII. század végén létesíthették, a levéltári iratok szerint. A régi kastély épülete, ami a mai Perczel utcára néz, 1780-as években épült, de a XIX. század elején átépítették. Ebben a kastélyban született, 1811-ben, Perczel Mór az 1848/49-es Szabadságharc tábornoka. Itt élte le gyermekkorát, ebben a parkban játszott. Életének utolsó éveit is itt töltötte, visszavonulva a közélettől az 1899-ben bekövetkezett haláláig. A park a létesítésének idején, nagyobb kiterjedésű volt, de nem csak a romantikus kertet tartalmazta, aminek ma csak maradványaiban gyönyörködhetünk, hanem volt benn gyümölcsös, diófás, japánkert és egy kertészeti rész is. Jó része magas és erős téglafallal volt körülvéve. Mára a különböző beépítések és kisajátítások után a védetté nyilvánításáig, a területe a felére csökkent. A romantikus kertből már a sétautak egy része még kivehető, de erősen felújításra szorulna. Néhány idős fa maradt már ebből lehet következtetni a park fajaira és hangulatára, jellegzetességére, bár nem gondolnám, hogy valamelyik is ott állhatott, amikor ebben a parkban élte ifjúkorát Perczel Mór tábornok. A park közepén egy szoliterként álló, hatalmas erdei fenyő (*Pinus sylvestris*) uralkodik és narancsos színű kérgével, télen is szép színfoltot nyújt a kertnek. Másik látványos idős fa egy magyar kőris (*Fraxinus angustifolia* subsp. *pannonica*), amely 4 törzsből álló, tövétől ágas idős példány, amit kb. félévszázada a vihar dönthette ki az őset, de a nagy tuskójáról sarjadva, egy terebélyes és látványos facsoporttá fejlődött. A legnagyobb törzsmérőjű fája a parknak egy ezüst hárs (*Tilia tomentosa*), amely átmérője az 1 m.-t is meghaladja. További idős fái a parknak: tiszafa (*Taxus baccata*), kaukázusi jegenyefenyő (*Abies normanniana*), korai juhar (*Acer platanoides*), hegyi juhar (*Acer pseudo-platanus*), vénic- szil (*Ulmus leavis*), közönséges vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*), japán akác (*Sophora japonica*), közönséges nyír (*Betula pendula*), papíreperfa (*Broussonetia papyrifera*), nyugati ostorfa (*Celtis occidentalis*), kínai boróka (*Juniperus chinensis*). Leglátványosabb cserjéje a kora tavasszal nyíló, közel 100 éves magnolia (liliomfa) bokor (*Magnolia x soulangeana*), de látványos méreteket ér el puszpáng sövény is (*Buxus sempervirens*) és van egy ritkán látható cserje is a parkban, bár ezt pár évtizede ültették, tehát az eredeti parkban biztos nem fordult elő. A kínai sárgafa (*Xanthoceras sorbifolia*) és van egy idős nehézszagú boróka (*Juniperus sabina*) is a parkban. A bokros és elvadult részeket is tartalmazó parkban több madárfaj is költ és a téli vendégeknek is terített asztalként szolgál az idős fák termései. Ezt a város közepén található és több mint 30 fajt tartalmazó parkot az iskolai oktatásban és a turizmusban is sokkal nagyobb megbecsülésbe és figyelembe kellene részesíteni.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

% Erdő

% Gyep

% Cserjés

% Vizes terület

Park % Egyéb

Őshonos és nem őshonos fákkal és cserjékkel beültetett park. Ebből fás jellegű 80 % és 20% alkalmanként, de nem rendszeresen kaszált gyep.

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
P6 – Parkok, kastélyparkok, arborétumok és temetők, az egykori vegetáció maradványaival vagy regenerálódásával

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket):

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás:

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Nem

Egyéb típus:

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özönfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Kevés

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Kevés

Magas/kanadai aranyvessző: Kevés

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"): Kevés

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg): zöld juhar, alkörmös, nyugati ostorfa.

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Nem

Egy része: %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Nem

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Igen

Darabszám: 1

Állapotuk: jó

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

Védett és fokozottan védett növény nem él a területen.

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állomány nagyságot kell megadni)

A területen rendszeres előforduló madárfajok: balkáni fakopáncs, feketeterítő, énekes rigó, tengelic, erdei pinty, zöldike, széncinege, kék cinege, vörösbegy, ökörszem. Az összes felsorolt faj esetében 1-2 pár előfordulásáról beszélhetünk.

5. Egyéb észrevétel

Az alábbi gondolatok azért itt írtam, mert nem minősíteném területhasználatnak vagy természetvédelmi kezelésnek, ezért azon pontoknál nem írható be: Kaszálás, felverődő magoncok irtása, de nem rendszeresen, hanem alkalmoszerűen, és az egész területre nem terjed ki, ezért vannak területek, ahol elhanyagolt és a mahónia cserjék között felverődő korai juhar, nyugati ostorfa, fekete bodza kisedése nem történik meg, ezért gondozatlan. Az egyik sarkában pedig a bálványfa sarjak és magoncok is elhatalmasodtak. A korábbi gondozásból még élő rózsákat, árnyliliomokat és más évelőket is elnyomják ezek a magoncokból fejlődő fiatal fák és cserjék. Felmérés: 1985-ben készült egy felmérés, melyben a parkban található fás szárú fajokról felmérés készült és javaslat a megőrzésére és bemutatásra, de semmi fogantatja nem volt.

Gondozása a területnek abban merül ki, hogy a kastély épülete előtt, az udvarban, a fűnyírása rendszeres és kisebb virágágyás gondozása történik. Az elpusztult vagy már nagyon sok száraz, vagy korhadó részt tartalmazó fákat kivágták, de pótlásukról vagy a park rekonstrukciójáról nincs terv. A terület az elhanyagoltsága ellenére a területen található látványos és méretes fái miatt, amely a város egy zöld szigete, nagyobb figyelmet és gondoskodást érdemelne.